

Lietuva yra viena greičiausiai senstančių valstybių Europoje. Prognozuojama, kad sparčiai mažės ir darbingo amžiaus gyventojų. Tokius duomenis skelbia Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO). Užimtumo tarnyba jau dabar dėmesį skiria vyresnių klientų profesiniam orientavimui ir motyvavimui, nes tai gerokai padidina galimybę išsilaikyti besikeičiančioje darbo rinkoje.

EBPO vyresnio amžiaus darbuotojų išsilavinimo netolygumus Lietuvoje įvardija kaip vieną didžiausių problemų. Tai lemia ir didėjančią nelygybę šalies darbo rinkoje. Pavyzdžiui, vyresnio amžiaus darbuotojų, neturinčių išsilavinimo, užimtumo lygis siekia 40 proc., o kvalifikuotų – 80 proc.

„Šis skirtumas viršija Europos vidurkį, todėl priemonių jam mažinti reikia imtis jau dabar. Motyvacija mokytis, įgyti naujų žinių mažėja kartu su amžiumi. Visgi taip greitai besikeičiančios technologijos ir darbo rinka reikalauja kvalifikuotų darbuotojų, kurių po profesinio mokymo darbdaviai laukia“, – kalbėjo Užimtumo tarnybos Planavimo ir monitoringo skyriaus vedėja Dalė Čičelienė.

Pernai kvalifikaciją įgijo 3,3 tūkst. vyresnių nei 50 metų klientų. Jie dažniausiai rinkosi socialinio darbuotojo padėjėjo (529), sandėlio darbuotojo (422), slaugytojo padėjėjo (283), apskaitininko (192) ir virėjo (126) mokymo programas. 2023 m. pirmąjį pusmetį iš daugiau nei 1,9 tūkst. klientų, praėjus 6 mėnesiams po profesinio mokymo baigimo, dirbo 1,3 tūkst. Jų integracijos lygis siekė 68,1 proc.

Daugiausia dalyvių baigė mokymo programas socialinės gerovės srityje, kur integracijos į darbo rinką rodiklis po 6 mėn. siekė 75 proc. ir buvo 6,9 proc. punkto didesnis, palyginti su visais baigusiais mokslus ir dirbančiais bent pusę metų klientais.

Darbą pagal naujai įgytą profesiją lengvai rado sveikatos priežiūros, informacijos ir ryšio technologijų, inžinerijos specialistai. Pirmąjį pusmetį iš 19 klientų, prieš 6 mėnesius baigusią aukštos pridėtinės vertės mokymo programas, 14 dirbo (integracijos lygis – 73,7 proc.).

Geriausiai sekėsi pasirinkusiems socialinio darbuotojo ir slaugytojo padėjėjo (85 proc. ir 83 proc.) profesines kryptis. Darbą lengvai rado ir didžioji dalis (82 proc.) elektriko specialybę įgijusių klientų.

Dabar vienas Užimtumo tarnybos darbuotojų iššūkių yra stiprinti tokių klientų motyvaciją ir profesinį orientavimą. „Vis dar sunku įtikinti vyresnio amžiaus žmones, kad jie sugebės

mokytis ir bus reikalingi šalies darbo rinkai. Svarbu ir profesijos paklausos regione, asmeninių savybių bei gebėjimų suderinimas, kurį padeda išsiaiškinti karjeros konsultantai“, – sakė D. Čičelienė.

Dar didesnes galimybes suteiks nauji ES finansavimo projektai. „Kita stotelė – darbas“, skirtas darbo ieškančių klientų (tarp jų ir vyresnių) užimtumo galimybėms didinti ir padėti įsitvirtinti darbo rinkoje. Tiek bedarbio, tiek užimto asmens statusu registruoti klientai galės pasinaudoti projekto „Kryptis – ateitis“ parama. Siekiantys prisitaikyti prie besikeičiančių darbo rinkos poreikių galės įgyti aukštą pridėtinę vertę kuriančias kvalifikacijas ir (ar) kompetencijas.

„Pastarasis projektas aktualus ir gamybos procesus keičiantiems darbdaviams, nes Užimtumo tarnyba gali padėti perkvalifikuoti darbuotojus. Tuomet vyresni kolegos su naujomis žiniomis galės valdyti technologijas, o ilgametės patirties paslaptimis pasidalinti su naujais ir jaunesniais darbuotojais“, – atkreipė dėmesį D. Čičelienė.

Rugsėjo 1 d. Užimtumo tarnyboje bedarbio statusu registruota 56,6 tūkst. vyresnių nei 50 metų klientų. Praėjusiais metais tuo pačiu metu jų buvo 61,7 tūkst.

